

วรรณยุกต์

หลักการทดสอบเสียงวรรณยุกต์

การวิเคราะห์หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาดั้นย้อยในจังหวัดนครศรีธรรมราช 16 อำเภอ ผู้วิจัยได้ใช้หลักการทดสอบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นของศาสตราจารย์ วิลเลียม เจ. เกดเนย์¹ โดยใช้คำเทียบเสียงที่มีความแตกต่างทางสัทศาสตร์ของเสียงพยัญชนะและสระน้อยที่สุด 20 คำ ซึ่ง ธีระพันธ์ ล.ทองคำ ได้จัดทำไว้ในแบบสอบถามสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้² ซึ่งจะช่วยให้หาจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในแต่ละภาษาได้ครบถ้วนอย่างสะดวกและรวดเร็ว³ และได้นำคำทั้ง 20 คำนั้น มาทำแผนภาพคลื่นเสียง เพื่อตรวจสอบลักษณะของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ของทุกอำเภอ ประกอบการวิเคราะห์ ซึ่งได้แก่คำที่ปรากฏในตารางที่ 1 หน้า 48

¹William J. Gedney, "A Checklist for Determining Tones in Tai Dialects," in Studies in Linguistics in Honor of George L. Trager, (The Hague : Mouton, 1972)

²ธีระพันธ์ ล.ทองคำ, แบบสอบถามสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้ (กรุงเทพมหานคร : สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521)

³ขณะเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้มีคำอื่น ๆ ประกอบด้วย เพื่อตรวจสอบว่าผลการวิเคราะห์ถูกต้อง

	A	B	C	DL	DS
1	ชา	ชา	มา	ขาด	ขัด
2	กา	แก	กาน (ผักกาด)	กาด	กัด
3	บา (ชะบา)	บา	บา	ขาด	บัด (สะบัด)
4	คา	คา	กา	กาด	กัด

ตารางที่ 1 คำสำหรับทดสอบเสียงวรรณยุกต์

ตารางทดสอบเสียงวรรณยุกต์นี้ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงวรรณยุกต์กับเสียงพยัญชนะต้นของคำ และลักษณะอื่น ๆ ของพยางค์ โดยกำหนดให้คำในตารางเป็นคำพยางค์เดียว และมีลักษณะดังนี้

1. แนวนอน

แถวที่ 1 คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นต่อไปนี้ ph, th, kh, ch, f, s, h, m, n, r, l, w และ j เสียงเหล่านี้แทนได้ด้วยอักษรสูง ผ ฝ ฐ ข ฉ ฬ ศ ษ ส ห หรืออักษรต่ำที่มี ห นำ คือ หม, หน, หล, หร, หว, หย และหญ ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน

แถวที่ 2 คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นต่อไปนี้ คือ p, t, k และ c เสียงเหล่านี้อาจแทนได้ด้วยอักษรกลาง ป ต ก จ ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน

แถวที่ 3 คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นต่อไปนี้คือ b, d และ ? เสียงเหล่านี้

อาจแทนได้ด้วยอักษรกลาง บ ค และ อ ในการเขียนภาษาไทย
มาตรฐาน

แถวที่ 4 คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นต่อไปนี้ คือ ph, th, kh, ch, f, s, h, m, n, r, l, w และ j เสียงเหล่านี้อาจแทนได้ด้วยอักษรคำ พ ภ ท ธ ฒ ห ค ม ช ฝ ษ ง ม น ร ล ว ย และ ฎ ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน

2. แนวตั้ง

แถว A¹ พยางค์เป็นหรือคำเป็นสังเกตได้จากคำซึ่งในการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ

แถว B พยางค์เป็นหรือคำเป็น สักเกตได้จากคำซึ่งในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานมีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ

แถว C พยางค์เป็นหรือคำเป็น สักเกตได้จากคำซึ่งในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานมีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ

แถว DL พยางค์ตายหรือคำตายเสียงยาว

แถว DS พยางค์ตายหรือคำตายเสียงสั้น

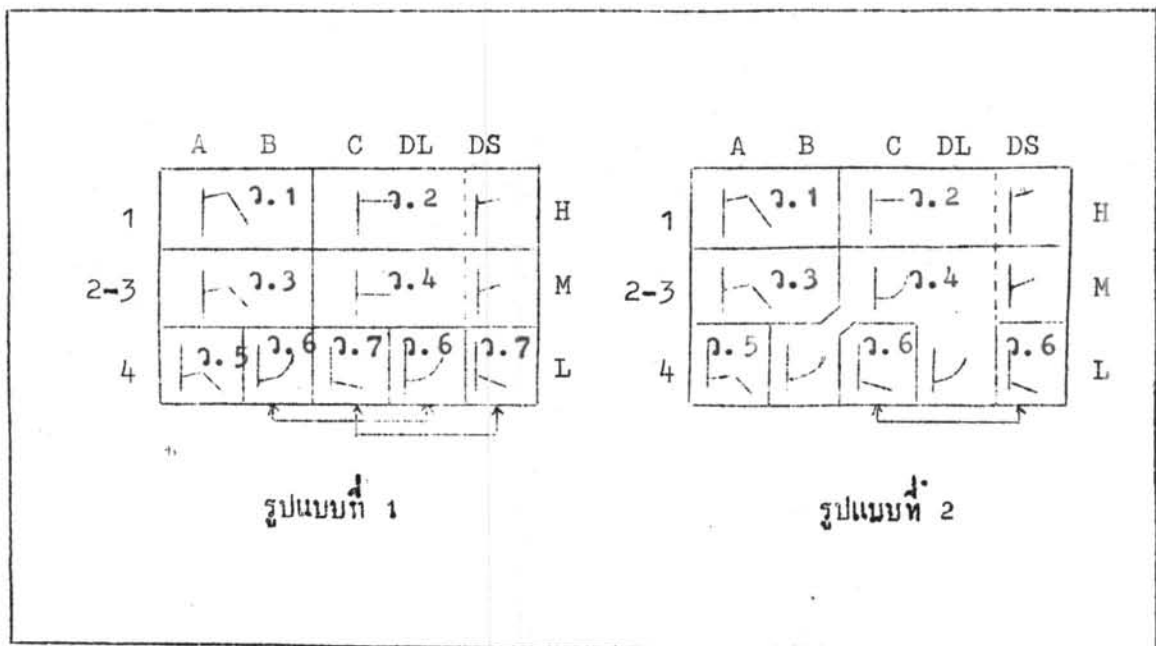
ระบบวรรณยุกต์

1. รูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์

การวิเคราะห์วรรณยุกต์ในภาษาดั้งจังหวัดนครราชสีมา จะยึดเสียง

¹สัญลักษณ์ A B C D แทนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาดั้งเดิม (Proto-Tai) ซึ่งนักภาษาศาสตร์เปรียบเทียบตั้งขึ้น

วรรณยุกต์ของพยางค์เป็นในแถว A B และ C เป็นหลัก ส่วนวรรณยุกต์ในพยางค์ตาย
เสียงยาว (DL) และพยางค์ตายเสียงสั้น (DS) จะนับรวมเป็นสมาชิกหรือเสียงย่อย
(allotone) ของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ของพยางค์เป็นในแถว A B และ C ปรากฏ
ว่าวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นย่อยซึ่งพูดกันใน 16 อำเภอ มีระบบวรรณยุกต์ต่างกันเป็น 2 รูปแบบ
ดังแสดงในแผนผังที่ 5



แผนผังที่ 5 ระบบวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

2. ลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์

2.1 พยางค์เป็น

วรรณยุกต์ในพยางค์เป็นมีลักษณะการแยกเสียงดังนี้

แฉวที่ 1 มีการรวมวรรณยุกต์ในช่อง A1 และ B1 เป็นวรรณยุกต์เดียวกัน คือ ว. 1 ส่วน C1 แยกเป็นอีกวรรณยุกต์หนึ่ง คือ ว. 2 เหมือนกันทั้ง 2 รูปแบบ

แฉวที่ 2 และแฉวที่ 3 มีการรวมวรรณยุกต์ในช่อง A2 B2 A3 และ B3 เป็นวรรณยุกต์เดียวกัน คือ ว. 3 ส่วน C2 และ C3 เป็นวรรณยุกต์เดียวกันคือ ว. 4 เหมือนกันทั้ง 2 รูปแบบ

แฉวที่ 4 มีการแยกวรรณยุกต์ระหว่างช่องทุกช่องเหมือนกันทั้ง 2 รูปแบบ A4 B4 และ C4 ต่างแยกเป็นคนละวรรณยุกต์ กล่าวคือ A4 เป็น ว. 5 B4 เป็น ว. 6 และ C4 เป็น ว. 7 ในระบบวรรณยุกต์รูปแบบที่ 1 แต่ A4 เป็น ว. 5 B4 เป็น ว. 4 และ C4 เป็น ว. 6 ในระบบวรรณยุกต์รูปแบบที่ 2

2.2 พยางค์ตาย

วรรณยุกต์ในพยางค์ตายมีการแยกเสียงดังนี้

แฉวที่ 1 ไม่มีการแยกวรรณยุกต์ระหว่าง DL1 กับ DS1 เหมือนกันทั้ง 2 รูปแบบ DL1 เป็น ว. 2 ส่วน DS1 เป็นเสียงย่อยของ ว. 2

แฉวที่ 2 และแฉวที่ 3 ไม่มีการแยกวรรณยุกต์ระหว่าง DL2 และ DL3 กับ DS2 และ DS3 เหมือนกันทั้ง 2 รูปแบบ DL2 และ DL3 เป็น ว. 4 ส่วน DS2 และ DS3 เป็นเสียงย่อยของว. 4

แถวที่ 4 มีการแยกวรรณยุกต์ระหว่าง DL4 และ DS4 เหมือนกัน
ทั้ง 2 แบบ DL4 เป็น ว.6 และ DS4 เป็น ว.7 ใน
ระบบวรรณยุกต์รูปแบบที่ 1 แต่ DL4 เป็น ว.4 และ DS4
เป็น ว.6 ในระบบวรรณยุกต์รูปแบบที่ 2

เมื่อพิจารณาเฉพาะเสียงวรรณยุกต์ในแถว A จะเห็นได้ว่า ถ้าใช้หลักการ
แจกแจงแบบสลับหลัก (complementary distribution) / พยัญชนะต้นแล้ว อาจ
วิเคราะห์วรรณยุกต์ในแถว A มีเพียง 2 หน่วยเสียงเท่านั้น กล่าวคือ หน่วยเสียง
วรรณยุกต์ที่ 1 เสียง สูง-ขึ้น-ตก ซึ่งเกิดในพยางค์เป็นที่ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงกัก¹
ph, th, kh เช่นในคำ pha:1 "หน้าผา" และ kha:1 "ขา" และหน่วยเสียง
เสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ซึ่งประกอบด้วยเสียงวรรณยุกต์ย่อย 2 เสียง คือ เสียงกลาง-ขึ้น-ตก
ซึ่งเกิดในพยางค์เป็นที่ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงกัก p, t, k, b, d เช่นในคำ
ta:2 "ตา" ka:2 "กา" และ ba:2 "อะบา" และเสียงต่ำ-ขึ้น-ตก ซึ่ง
เกิดในพยางค์เป็นที่ที่มีพยัญชนะต้นเสียงกัก ph, th, kh เช่นในคำ pha:2 "พา"
tha:2 "ทา" และ kha:2 "คา" แต่ผู้วิจัยจัดให้วรรณยุกต์ในแถว A เป็น 3
หน่วยเสียง โดยให้วรรณยุกต์กลาง-ขึ้น-ตก และต่ำ-ขึ้น-ตก เป็นคนละหน่วยเสียง ด้วย
เหตุผลดังต่อไปนี้

1. เจ้าของภาษามีความรู้สึกว่าเป็นคนละเสียง
2. แผนภาพคลื่นเสียงแสดงให้เห็นว่ามีสัทลักษณะแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด
3. ถ้าวิเคราะห์แบบนี้จะตรงกับกรแบ่งอักษรสามหมู่ของนักไวยากรณ์ไทย
โบราณ ซึ่งแบ่งพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง อักษรกลางและอักษรต่ำ จะเห็นได้ว่าการ
แจกแจงเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นใต้โดยเฉพาะแถว A B และ DS มีแนวโน้มจะ
เป็นไปตามพยัญชนะต้นว่าเป็นอักษรสูง อักษรกลาง หรืออักษรต่ำ คือคำที่มีอักษรสูงเป็น
พยัญชนะต้นก็มีเสียง วรรณยุกต์สูง คำที่มีอักษรกลางเป็นพยัญชนะต้นก็มีเสียงวรรณยุกต์

¹ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างเฉพาะเสียงกักเท่านั้น

กลาง คำที่มีอักษรตัวเป็นพยัญชนะต้นก็มักมีเสียงวรรณยุกต์คำ¹

4. ถ้าวิเคราะห์แบบนี้จะสอดคล้องกับนักภาษาศาสตร์อื่น ๆ ที่ได้วิจัยระบบวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้ไว้แล้ว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวรรณยุกต์ในด้านภาษาศาสตร์เปรียบเทียบและเชิงประวัติ (ดูแผนผังที่ 6 7 และ 8 ซึ่งแสดงการแจกแจงเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้ในย่อต่าง ๆ ในหน้า 54 55 และ 56 ประกอบ)



¹ธีระพันธ์ ล.ทองคำ ผู้รวบรวม เสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้
จังหวัดสุราษฎร์ธานี 16 อำเภอ หน้า 8.

ภาษาชะลา

	A	B	C	DL	DS
H	𑄀			𑄁	𑄂
M	𑄃		𑄄	𑄅	𑄆
L	𑄇	𑄈	𑄉	𑄊	𑄋

ภาษาสตุล

	A	B	C	DL	DS
H	𑄀				𑄁
M	𑄃		𑄄	𑄅	𑄆
L	𑄇	𑄈	𑄉	𑄊	𑄋

ภาษาระโนค

	A	B	C	DL	DS
H	𑄀, 𑄁	𑄂		𑄃	𑄄
M	𑄅, 𑄆	𑄇		𑄈	𑄉
L	𑄊	𑄋	𑄌	𑄍	𑄎

ภาษาสังขลา

	A	B	C	DL	DS
H	𑄀, 𑄁	𑄂		𑄃	𑄄
M	𑄅, 𑄆	𑄇		𑄈	𑄉
L	𑄊	𑄋	𑄌	𑄍	𑄎

ภาษาภูเก็ท

	A	B	C	DL	DS
H	𑄀				𑄁
M	𑄃		𑄄	𑄅	𑄆
L	𑄇	𑄈	𑄉	𑄊	𑄋

ภาษากวนขูน, กระบี่, ครง
หุ่งสงและ นครศรีธรรมราช

	A	B	C	DL	DS
H	𑄀			𑄁	𑄂
M	𑄃		𑄄	𑄅	𑄆
L	𑄇	𑄈	𑄉	𑄊	𑄋



แผนผังที่ 6 การแจกแจงเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้ถิ่นย่อยต่าง ๆ
(คัดแปลงจากบรรณหน้า 122-126, 127, 133 และ 134)

ภาษาชุมพร

	A	B	C	DL	DS
H					
M					
L					

ภาษาไชยา, หลังสวนและสวี

	A	B	C	DL	DS
H					
M					
L					

ภาษาระนอง

	A	B	C	DL	DS
H					
M					
L					

ภาษาเกาะสมุย

	A	B	C	DL	DS
H					
M					
L					

ภาษาตะกั่วป่า

	A	B	C	DL	DS
H					
M					
L					



แผนผังที่ 7 การแจกแจงเสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยถิ่นใต้ถิ่นย่อยต่างๆ

(คัดแปลงจากบรรณานุกรม หน้า 117, 119-121 และ 123)

	A	B	C
H	[Diagram: A hook with a vertical stem]		[Diagram: A vertical stem with a horizontal top bar]
M	[Diagram: A hook with a vertical stem]		[Diagram: A vertical stem with a horizontal top bar]
L	[Diagram: A hook with a vertical stem]	[Diagram: A hook with a vertical stem]	[Diagram: A vertical stem with a horizontal top bar]

ผลงานวิจัยของบราวน์
(คัดแปลงจากบราวน์หน้า 127)

	A	B	C
H	[Diagram: A hook with a vertical stem]		[Diagram: A vertical stem with a horizontal top bar]
1M	[Diagram: A hook with a vertical stem]		[Diagram: A vertical stem with a horizontal top bar]
2	[Diagram: A hook with a vertical stem]	[Diagram: A hook with a vertical stem]	[Diagram: A vertical stem with a horizontal top bar]

ผลงานวิจัยของ แมรี่ อาร์ ชาส
(คัดแปลงจากชาส หน้า 819-820)

	A	B	C
1	[Diagram: A hook with a vertical stem]		[Diagram: A vertical stem with a horizontal top bar]
2-3	[Diagram: A hook with a vertical stem]		[Diagram: A vertical stem with a horizontal top bar]
4	[Diagram: A hook with a vertical stem]	[Diagram: A hook with a vertical stem]	[Diagram: A vertical stem with a horizontal top bar]

ผลงานวิจัยของรอย แอนครู มิลเลอร์
(คัดแปลงจากวิลโลวธรณ หน้า 261-271)

	A	B	C
1	[Diagram: A hook with a vertical stem]		[Diagram: A vertical stem with a horizontal top bar]
2-3	[Diagram: A hook with a vertical stem]		[Diagram: A vertical stem with a horizontal top bar]
4	[Diagram: A hook with a vertical stem]	[Diagram: A hook with a vertical stem]	[Diagram: A vertical stem with a horizontal top bar]

ผลงานวิจัยของวิลโลวธรณ คำรักษ์
(คัดแปลงจากวิลโลวธรณ หน้า 261-271)

	A	B	C
1	[Diagram: A hook with a vertical stem]		[Diagram: A vertical stem with a horizontal top bar]
2-3	[Diagram: A hook with a vertical stem]		[Diagram: A vertical stem with a horizontal top bar]
4	[Diagram: A hook with a vertical stem]	[Diagram: A hook with a vertical stem]	[Diagram: A vertical stem with a horizontal top bar]

วรรณยุกต์ของภาษาดั้งจังหวัดนครศรีธรรมราชจากผลการวิจัยครั้งนี้
รูปแบบที่ 1

	A	B	C
1	[Diagram: A hook with a vertical stem]		[Diagram: A vertical stem with a horizontal top bar]
2-3	[Diagram: A hook with a vertical stem]		[Diagram: A vertical stem with a horizontal top bar]
4	[Diagram: A hook with a vertical stem]	[Diagram: A hook with a vertical stem]	[Diagram: A vertical stem with a horizontal top bar]

รูปแบบที่ 2

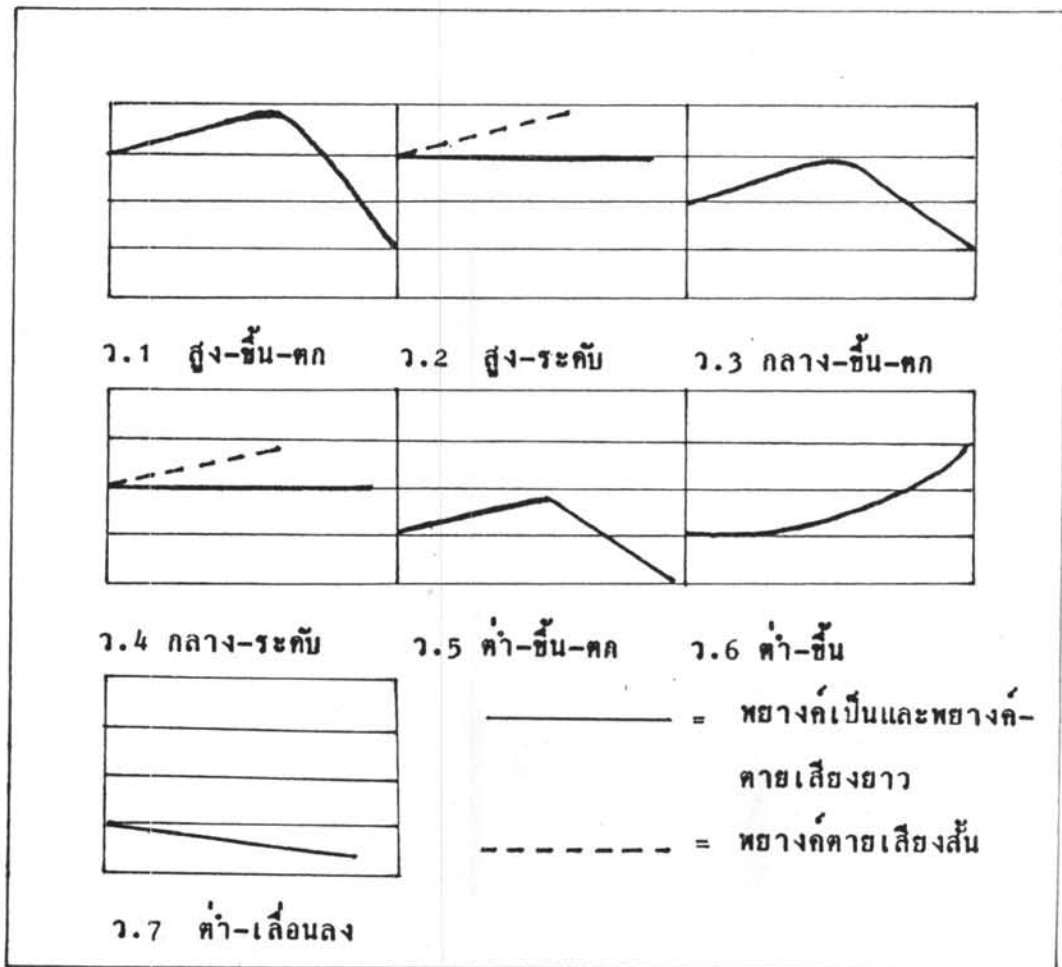
แผนผังที่ 8 เปรียบเทียบการแยกเสียงวรรณยุกต์ (เฉพาะพยางค์เป็น) ของภาษาดั้ง
จังหวัดนครศรีธรรมราช



หน่วยเสียงวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์

1. ระบบวรรณยุกต์รูปแบบที่ 1

วรรณยุกต์ของภาษาถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีระบบวรรณยุกต์รูปแบบที่ 1 มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 7 หน่วยเสียง (ดูแผนผังที่ 9 ประกอบ) ดังนี้คือ



แผนผังที่ 9 หน่วยเสียงวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ ในภาษาถิ่นนครราชสีมา ซึ่งมีระบบวรรณยุกต์รูปแบบที่ 1

1.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 (ว.1) คือ เสียงวรรณยุกต์สูง-ขึ้น-ตก
(452)

เสียงวรรณยุกต์ สูง-ขึ้น-ตก (452) คือ เสียงวรรณยุกต์ที่จุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วขึ้นสูง ไปจนถึงระดับเสียงที่ 5 แล้วตกลงมายังระดับเสียงที่ 2 เสียงวรรณยุกต์นี้ เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่เกิดในพยางค์เป็น ซึ่งในการเขียนไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับหรือมีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ และมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง หรือ อักษรต่ำที่มี ห นำ

ตัวอย่าง

kha: ¹	"ชา"
khwa: ¹	"ชวา"
sa:m ¹	"สาม"
mau ¹	"เหมงา"
kha: ¹	"ชา"
mai ¹	"ไหม"

1.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 (ว.2) ประกอบด้วยเสียงวรรณยุกต์ย่อย
2 เสียง คือ

1.2.1 เสียงวรรณยุกต์ สูง-ระดับ (44) คือ เสียงวรรณยุกต์ที่จุดเริ่มต้นถึงจุดจบของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 4 โดยตลอดเสียงวรรณยุกต์ที่เกิดในการเขียนรูปวรรณยุกต์โทกำกับและมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงหรืออักษรต่ำที่มี ห นำ และ พยางค์ตายเสียงยาว ซึ่งในการเขียนมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงหรืออักษรต่ำที่มี ห นำ

ตัวอย่าง

kha: ²	"ชา"
ha: ²	"หา"
wa: ²	"ลูกหา"

ja: ²	"หญ้า"
ka:t ²	"ขาด"
sa:p ²	"สาม"
ma:k ² /ma:? ²	"หมาก"

1.2.2 เสียงวรรณยุกต์สูง-ขึ้น (45) คือเสียงวรรณยุกต์ที่จุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วขึ้นสูงไปจนถึงระดับเสียงที่ 5 เสียงวรรณยุกต์นี้เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่เกิดในพยางค์ตายเสียงสั้น ซึ่งในการเขียนมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก p t k¹ และมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงหรืออักษรต่ำที่มี ห นำ

ตัวอย่าง

khat ²	"ขัด"
sap ²	"สืบ"
hit ²	"หิด"
thuk ²	"ดึก"
muk ²	"หมึก"

1.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 (ว.3) คือเสียงวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น-ตก (342)

¹พยางค์ตายเสียงสั้น ซึ่งมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก ? (CV?) และมีพยัญชนะต้นเป็น ph (ผ) th (ถ) kh (ช) ch (ฉ) f (ฝ) s (ศ, ษ, ส) h (ห, หง) m (หม) n (หน) r (หร) l (ล) w (หว) และ j (หย, หญ) ในภาษาไทยมาตรฐาน จะออกเสียงสระเป็นเสียงยาว ทำให้โครงสร้างพยางค์เป็น CV: ? ในภาษาดั้งจังหวัด นครศรีธรรมราชทุกอำเภอ

ตัวอย่าง

sa:? ²	"สระ"
hw:? ²	"เหาะ"

เสียงวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น-ตก (342) คือเสียงวรรณยุกต์ที่จุดเริ่มต้น
ของเสียงอยู่ที่ประมาณ ระดับเสียงที่ 3 แล้วขึ้นสูงไปจนถึงประมาณระดับเสียงที่ 4
แล้วตกลงมาอีกประมาณระดับเสียงที่ 2 เสียงวรรณยุกต์นี้เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่เกิด
ในพยางค์เป็น ซึ่งในการเขียนไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับหรือมีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ
และมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง

ตัวอย่าง

ba: ³	"ชะบา"
ka: ³	"กา"
pla: ³	"ปลา"
ta: ³	"ตา"
ca: ³	"จา"
pa: ³	"ปา"
ba: ³	"บา"
da: ³	"ดา"



1.4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 (ว.4) ประกอบด้วยเสียงวรรณยุกต์
ย่อย 2 เสียง

1.4.1 เสียงวรรณยุกต์กลาง-ระดับ (33) คือเสียงวรรณยุกต์
ที่จุดเริ่มต้นถึงจุดจบของเสียง อยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 3 โดยตลอด เสียงวรรณยุกต์
นี้เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่เกิดในพยางค์เป็น ซึ่งในการเขียนมีรูปวรรณยุกต์โทกำกับและมี
พยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง และพยางค์ตายเสียงยาว ซึ่งในการเขียนมีพยัญชนะต้นเป็น
อักษรกลาง

ตัวอย่าง

ka:n ⁴	"กาน"
ba: ⁴	"บาน"

kla: ⁴	"กสา"
ka:t ⁴	"ผักกาด"
ba:t ⁴	"บาด"
pra:p ⁴	"ปราบ"
kra:p ⁴	"กราบ"

1.4.2 เสียงวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น (34) คือ เสียงวรรณยุกต์
 ที่จุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 3 แล้วขึ้นสูงไปจนถึงประมาณระดับ
 เสียงที่ 4 เสียงวรรณยุกต์นี้เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่เกิดในทิศทางคล้ายเสียงสั้น ซึ่ง
 ในการเขียนมีพยัญชนะท้าย เป็นเสียงกัก p t k¹ และมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง
 ตัวอย่าง

kat ⁴	"กัก"
bat ⁴	"สะบัด"
?uk ⁴ (๑ก)	"ปล้น, ๑๕"
cuk ⁴	"จุก"
tuk ⁴	"ตึก"
kep ⁴	"เก็บ"
cep ⁴	"เจ็บ"



ในทิศทางคล้ายเสียงสั้น ซึ่งมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก ? (CV?)
 และมีพยัญชนะต้นเป็น p(ป) t(ต) k(ก) c(จ) b(บ) d(ด)
 และ ? (อ) ในภาษาไทยมาตรฐาน จะออกเสียงสระเป็นเสียงยาวทำให้
 โครงสร้างของคำเป็น CV: ? ในภาษากันจังหวัดนครราชสีมา ทุกอำเภอ
 ตัวอย่าง

pra:? ⁴	"ประ"
pa:? ⁴	"ปะ"
ka:? ⁴	"กะ"

1.5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 (ว.5) คือเสียงวรรณยุกต์
ต่ำ-ขึ้น-ตก (231)

เสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น-ตก (231) คือเสียงวรรณยุกต์
ที่จุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วขึ้นสูงไปจนถึงระดับ
เสียง 3 แล้วตกลงมายังระดับเสียงที่ 1 เสียงวรรณยุกต์นี้เป็นเสียงวรรณยุกต์
ที่เกิดในพยางค์เป็น ซึ่งในการเขียนไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับและมีพยัญชนะต้นเป็น
อักษรต่ำ

ตัวอย่าง

kha: ⁵	"หญาทา"
tha: ⁵	"ทา"
cha: ⁵	"ชา"
ma: ⁵	"มา"
na: ⁵	"นา"
ha: ⁵	"งา"

1.6 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 (ว.6) คือเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น
(24)

เสียงวรรณยุกต์ต่ำ-ขึ้น (24) คือเสียงวรรณยุกต์ที่จุดเริ่มต้น
ของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วขึ้นสูงไปจนถึงประมาณระดับเสียงที่ 4
เสียงวรรณยุกต์นี้เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่เกิดในพยางค์เป็น ซึ่งในการมีรูปวรรณยุกต์
เอกกำกับ และมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำและพยางค์ตายเสียงยาวซึ่งในการเขียน
มีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ

ตัวอย่าง

kha: ⁶	"ต่ำ"
ja: ⁶	"ยา"

na:u ⁶	"เนา"
la:u ⁶	"เลา"
kha:t ⁶	"คาด"
pha:t ⁶	"พลาด"
ja:k/ja:ʔ ⁶	"ขาด"

1.7 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 7 (ว.7) คือเสียงวรรณยุกต์ คำ-เลื่อนลง

(21)

เสียงวรรณยุกต์คำ-เลื่อนลง (21) คือเสียงวรรณยุกต์ที่จุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วค่อย ๆ เลื่อนต่ำลงไปจนเกือบถึงระดับเสียงที่ 1 เสียงวรรณยุกต์นี้เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่เกิดในพยางค์เป็น จึงเป็นการเขียนมีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ และมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำและพยางค์ตายเสียงสั้น จึงในการเขียนมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก p t k¹ และมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ

ตัวอย่าง

kha:ʔ ⁷	"คำ"	ma:i ⁷	"ไม้"
khwa:ʔ ⁷	"คว่ำ"	khat ⁷	"กัก"
ja:i ⁷	"ย้าย"	sap ⁷	"ทรัพย์"
wa:i ⁷	"ไว้"	jak ⁷	"ยัก"

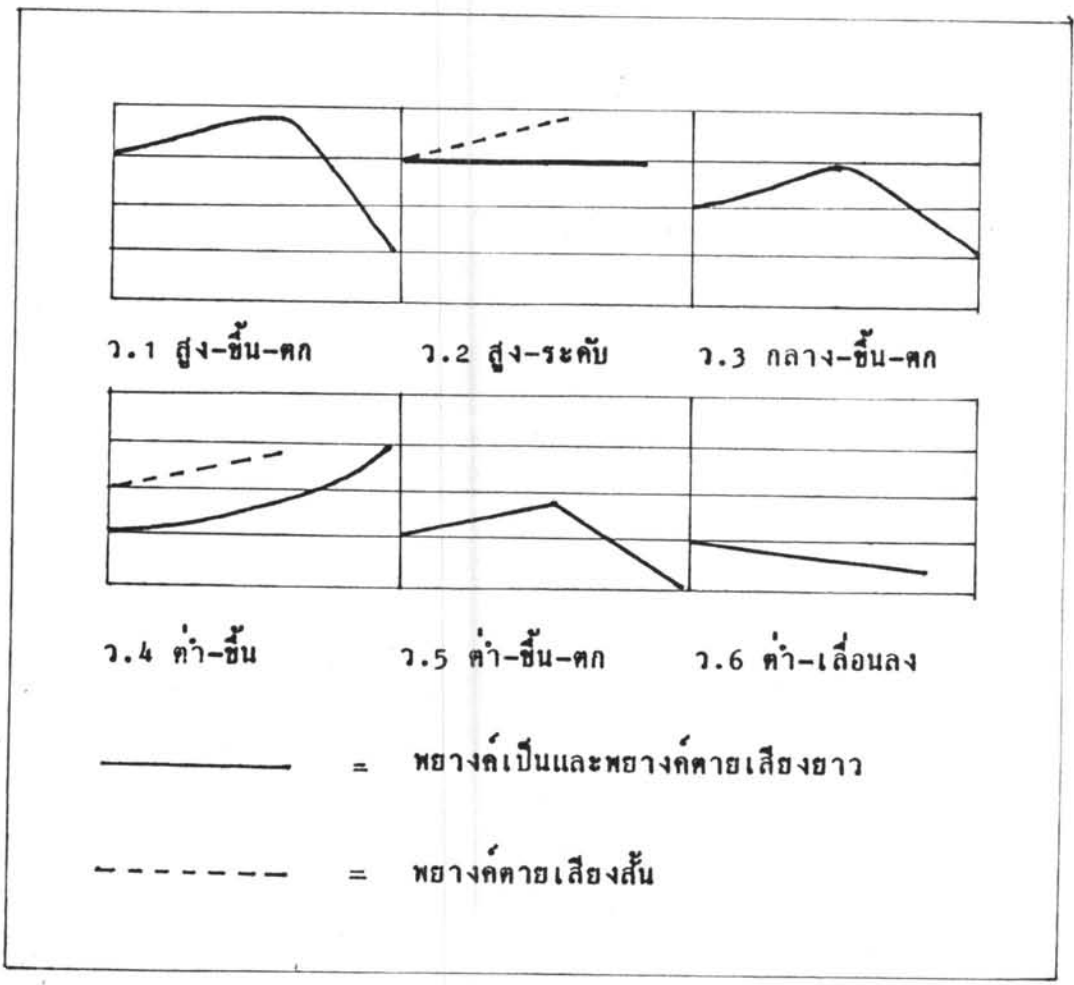
¹พยางค์ตายเสียงสั้น จึงมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก ? (CVʔ) และมีพยัญชนะต้นเป็น ph(พ,ภ) th(ท,ธ,ฒ,ท) kh(ค,ก) ch(ช) f(ฟ) s(ส) h(ฮ,ง) m(ม) n(น) r(ร) l(ล) w(ว) j(ย) ในภาษาไทยมาตรฐาน จะออกเสียงสระเป็นเสียงยาวทำให้โครงสร้างพยางค์เป็น CV:ʔ ในภาคใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช และวรรณยุกต์จะไปเหมือนกับพยางค์ตามเสียงยาวจึงมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก p t k และมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ

ตัวอย่าง

phra:ʔ ⁶	"พระ"
wɛ:ʔ ⁶	"แะ"

2. ระบบวรรณยุกต์รูปแบบที่ 2

วรรณยุกต์ของภาษาดั้งจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีระบบวรรณยุกต์รูปแบบที่ 2 มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง(ดูแผนผังที่ 10 ประกอบ) ดังนี้คือ



แผนผังที่ 10 หน่วยเสียงวรรณยุกต์และสัญลักษณ์ของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาดั้ง นครศรีธรรมราช ซึ่งมีระบบวรรณยุกต์รูปแบบที่ 2

2.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 (ว.1) คือเสียงวรรณยุกต์ สูง-ขึ้น-ถก (452)

เสียงวรรณยุกต์ สูง-ขึ้น-ถก (452) คือเสียงวรรณยุกต์ที่จุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วขึ้นสูงไปจนถึงระดับเสียงที่ 5 แล้วตกลงมายังประมาณระดับเสียงที่ 2 เสียงวรรณยุกต์นี้ เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่เกิดในพยางค์เป็น ซึ่งในการเขียนไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับหรือมีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ และมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงหรืออักษรต่ำที่มี ห นำ

ตัวอย่าง

kha:1	"ชา"
khwa:1	"ขวา"
sa:m1	"สาม"
mau1	"เหม่า"
kha:1	"ข้า"
mai1	"ใหม่"



2.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 (ว.2) ประกอบด้วยเสียงวรรณยุกต์ ยอ 2 เสียง คือ

2.2.1 เสียงวรรณยุกต์ สูง-ระดับ (44) คือ เสียงวรรณยุกต์ที่จุดเริ่มต้นถึงจุดจบของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 4 โดยตลอด เสียงวรรณยุกต์นี้ เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่เกิดในพยางค์เป็น ซึ่งในการเขียนมีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ และมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงหรืออักษรต่ำที่มี ห นำ และพยางค์ตายเสียงยาว ซึ่งในการเขียนมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูงหรืออักษรต่ำที่มี ห นำ

ตัวอย่าง

kha:2	"ข้า"
ha:2	"หา"

wa: ²	"ลูกหา"
ja: ²	"หญ้า"
kha:t ²	"ขาด"
sa:p ²	"สาบ"
ma:k ²	"หมาก"

2.2.2 เสียงวรรณยุกต์สูง-ขึ้น (45) คือเสียงวรรณยุกต์ที่จุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วขึ้นสูงไปจนเกือบถึงระดับเสียงที่ 5 เสียงวรรณยุกต์นี้ เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่เกิดในพยางค์ตายเสียงสั้น ซึ่งในการเขียนมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก p t k¹ และมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง หรืออักษรต่ำที่มี ห นำ

ตัวอย่าง

khat ²	"ขัด"
sap ²	"สับ"
hit ²	"หิด"
thuk ²	"ตึก"
muk ²	"หมึก"

พยางค์ตายเสียงสั้น ซึ่งมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก ? (CV?)
และมีพยัญชนะต้นเป็น ph(ผ) th(ถ) kh(ช) ch(ฉ) f (ฝ) s (ศ,ษ,ส)
h (ห หง) m (หม) n (หน) r (หร) l (หล) w (หว) และ j (หญ,หญง)
ในภาษาไทยมาตรฐาน จะออกเป็นเสียงสระยาวทำให้โครงสร้างของพยางค์เป็น
CV: ? ในภาษากันจังหวัดนครศรีธรรมราช ทุกอำเภอ

ตัวอย่าง

sa:ʔ ²	"สระ"
ho:ʔ ²	"เหาะ"

2.3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 (ว.3) คือเสียงวรรณยุกต์กลาง-ขึ้น-ตก (342)

เสียงวรรณยุกต์ กลาง-ขึ้น-ตก (342) คือเสียงวรรณยุกต์ที่จุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 3 แล้วขึ้นสูงไปจนถึงประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วตกลงมายังระดับเสียงที่ 2 เสียงวรรณยุกต์นี้ เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่เกิดในขง่างคเป็น ซึ่งในการเขียนไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับหรือมีรูปวรรณยุกต์เือกกำกับ และมีพยัญชนะต้นในอักษรกลาง

ตัวอย่าง

ba: ³	"ชะบา"
ka: ³	"กา"
pla: ³	"ปลา"
ta: ³	"ตา"
ca: ³	"จา"
pa: ³	"ปา"
ba: ³	"บา"
da: ³	"ดา"

2.4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 (ว.4) ประกอบด้วยเสียงวรรณยุกต์ย่อย 2 เสียงคือ

2.4.1 เสียงวรรณยุกต์ ต่ำ-ขึ้น (24) คือเสียงวรรณยุกต์ที่จุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วขึ้นสูงไปจนถึงประมาณระดับเสียงที่ 4 เสียงวรรณยุกต์นี้ เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่เกิดในขง่างคเป็น ซึ่งในการเขียนมีรูปวรรณยุกต์เือกกำกับและมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ-และหว่างคด้วยเสียงวาว ซึ่งในการเขียนมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลางหรืออักษรว่า

ตัวอย่าง

ka:n ⁴	"กาน"
ba: ⁴	"บ้า"
kla: ⁴	"กล้า"
kha: ⁴	"คำ"
ja: ⁴	"ยา"
na: ⁴	"เนา"
la: ⁴	"เล่า"
ba:t ⁴	"ขาด"
pra:p ⁴	"ปราบ"
kra:p ⁴	"กราบ"
kha:t ⁴	"ขาด"
pha:t ⁴	"พลาด"
ja:k ⁴	"ยาก"

2.4.2 เสียงวรรณยุกต์ กสูง-ขึ้น (34) คือเสียงวรรณยุกต์ ที่จุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 3 แล้วขึ้นสูงไปจนถึงประมาณระดับเสียงที่ 4 เสียงวรรณยุกต์นี้ เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่เกิดในพยางค์ท้ายเสียงสั้น ซึ่งในการเขียนมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก p t k¹ และมีพยัญชนะต้นเป็นอวัยวะกลาง

¹ พยางค์ท้ายเสียงสั้น ซึ่งมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก ? (CV?) และมีพยัญชนะต้นเป็น p (ป) t (ต) k (ก) c (จ) b (บ) d (ด) และ ? (อ) ในภาษาไทยมาตรฐาน จะออกเสียงสระเป็นเสียงยาวทำให้โครงสร้างพยางค์เป็น CV: ? ในภาษาถิ่นจังหวัด นครศรีธรรมราชทุกอำเภอ

ตัวอย่าง

pra:? ⁴	"ประ"
pa:? ⁴	"ปะ"
ka:?	"กะ"

ตัวอย่าง

kat ⁴	"กัต"
bat ⁴	"สะบัต"
ʔuk ⁴	"ปลัน, ๑"
cuk ⁴	"จุก"
tuk ⁴	"ตึก"
kep ⁴	"เก็บ"
cep ⁴	"เจ็บ"



2.5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 (ว.5) คือเสียงวรรณยุกต์ ต่ำ-ขึ้น-ตก

(231)

เสียงวรรณยุกต์ ต่ำ-ขึ้น-ตก (231) คือเสียงวรรณยุกต์ที่จุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วขึ้นสูงไปจนเกือบถึงระดับเสียงที่ 3 แล้วตกลงมายังระดับเสียงที่ 1 เสียงวรรณยุกต์นี้ เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่เกิดในพยางค์เป็น ซึ่งในการเขียนไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับและมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ

ตัวอย่าง

kha: ⁵	"หญาคา"
tha: ⁵	"หา"
cha: ⁵	"ชา"
ma: ⁵	"มา"
na: ⁵	"นา"
ha: ⁵	"งา"

2.6 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 (ว.6) คือเสียงวรรณยุกต์ต่ำ-เลื่อนลง

(21)

เสียงวรรณยุกต์ ต่ำ-เลื่อนลง (21) คือเสียงวรรณยุกต์ที่จุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ที่ระดับเสียงที่ 2 แล้วค่อย ๆ เลื่อนต่ำลงจนเกือบถึงระดับเสียงที่ 1 เสียง

วรรณยุกต์นี้เป็นเสียงวรรณยุกต์ที่เกิดในพยางค์เป็น ซึ่งในการเขียนมีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ และมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ และพยางค์ตายเสียงสั้น ซึ่งในการเขียนมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก p t k¹ และมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ

ตัวอย่าง

kha: ⁶	"กา"
fa: ⁶	"ฟา"
ja:i ⁶	"ยาย"
wa:i ⁶	"ไว"
ma:i ⁶	"ไม"
kha ⁶ t	"กัก"
sap ⁶	"ทรัพย์"
jak ⁶	"ยักษ์"

¹พยางค์ตายเสียงสั้น ซึ่งมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก ? (CV?) และมีพยัญชนะต้นเป็น ph(พ,ภ) th(ท,ธ,ฒ,ฬ) kh(ก,ข) ch(ช) h(ฮ,ฮ) f(ฟ) m(ม) n(น) s r (ร) l(ล) w(ว) และ j(ย) ในภาษาไทยมาตรฐานจะออกเสียงสระเป็นเสียงยาว ทำให้โดยสร้างพยางค์เป็น CV: ในภาษาดั้นจังหวดนครศรีธรรมราช และวรรณยุกต์จะไปเหมือนกับพยางค์ตายเสียงยาว ซึ่งมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก p t k และมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำ

ตัวอย่าง

phra: ⁴ ?	"พระ"
wə: ⁴ ?	"แะ"

การกระจายของรูปแบบวรรณยุกต์

ภาษาถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช 16 อำเภอ มีระบบวรรณยุกต์ต่างกันเป็น 2 รูปแบบดัง กล่าวแล้ว เพื่อให้เห็นการกระจายของรูปแบบวรรณยุกต์ทั้ง 2 รูปแบบว่ารูปแบบใดมีใช้ในอำเภอใดของจังหวัด¹ จึงสามารถใช้รูปแบบของระบบวรรณยุกต์ แบ่งเขตภาษาของภาษาถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช ออกได้เป็น 2 กลุ่ม (ดูแผนที่ 7 หน้า 72 ประกอบ) คือ

กลุ่มที่ 1 มีระบบวรรณยุกต์รูปแบบที่ 1 (ดูแผนผังที่ 5 หน้า 50 ประกอบ) ได้แก่ภาษาในอำเภอสี่ลัด ท่าศาลา พรหมคีรี เมือง ปากหนัง หัวไทร เข็ยรีใหญ่ สะอวด ร่อนพิบูลย์ ลานสกา หุ่สูง หุ่ใหญ่ ฉวาง ทัพูน และกิ่งอำเภอนาบอน

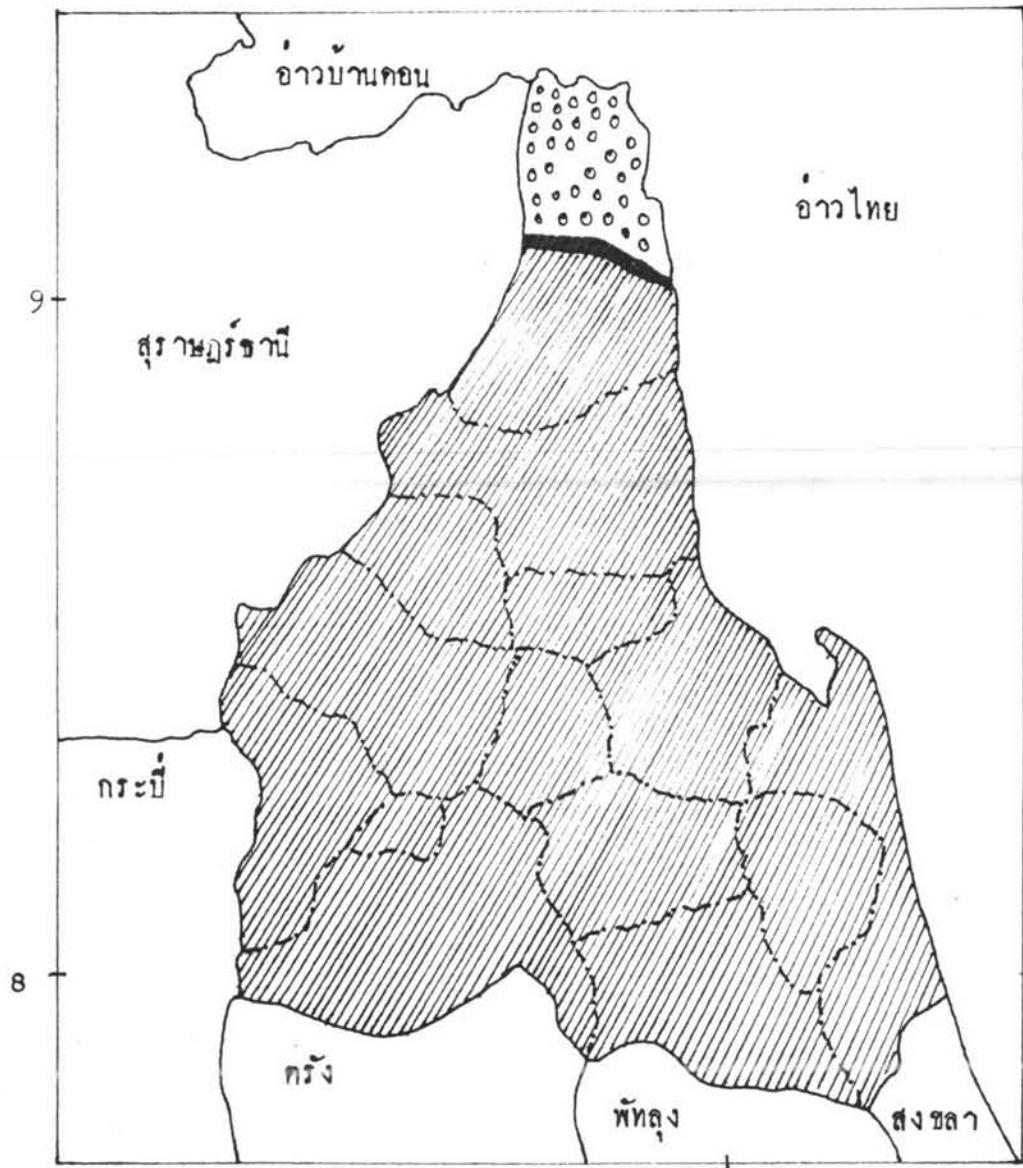
กลุ่มที่ 2 มีระบบวรรณยุกต์รูปแบบที่ 2 (ดูแผนผังที่ 5 หน้า 50 ประกอบ) ได้แก่ภาษาในอำเภอขนอม

จากแผนที่ 7 หน้า 72 เป็นที่น่าสังเกตว่าภาษาช่วยที่พูดในอำเภอขนอมมีระบบวรรณยุกต์แตกต่างไปจากอำเภออื่น ๆ และจากแผนที่ 2 หน้า ซึ่งแสดงเขตติดต่อกับอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดใกล้เคียงอำเภอขนอมมีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอคอนสักของจังหวัดสุราษฎร์ธานีอีกทั้ง เส้นทางคมนาคม² ติดต่อกันระหว่างสองจังหวัดหรือจากจังหวัด


¹ การแสดงการกระจายของรูปแบบวรรณยุกต์ในแผนที่ เป็นการแสดงให้เห็นการกระจายอย่างกว้าง ๆ มิได้หมายความว่าทุกหมู่บ้านหรือทุกตำบลในแต่ละเขตมีรูปแบบวรรณยุกต์เหมือนกันหมด ทั้งนี้ถ้าพิจารณาในรายละเอียดโดยเก็บข้อมูลจากทุกหมู่บ้านมาศึกษา อาจจะได้รูปแบบวรรณยุกต์ที่ต่างกันไปอีก และเส้นการแบ่งเขตการกระจายของรูปแบบวรรณยุกต์ก็อาจเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่บ้านตามแนวเส้นแบ่งเขตอาจพบรูปแบบวรรณยุกต์ทั้งรูปแบบที่ 1 รูปแบบที่ 2 หรือแบบผสมระหว่างรูปแบบที่ 1 กับรูปแบบที่ 2 ก็เป็นได้

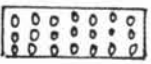
² ดูแผนที่ 5 เส้นทางคมนาคม หน้า 14





แผนที่ 7 แสดงการกระจายของรูปแบบวรรณยุกต์
ในภาคใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช

 กลุ่มที่ 1 มีระบบวรรณยุกต์
รูปแบบที่ 1

 กลุ่มที่ 2 มีระบบวรรณยุกต์
รูปแบบที่ 2

นครศรีธรรมราชไปยังกรุงเทพมหานครก็ผ่านอำเภอหนองไปยังอำเภอคอนสัก จึงน่าจะ
 เป็นไปได้ว่าการที่ภาษาย่อยอำเภอหนอง มีระบบวรรณยุกต์แตกต่างไปจากอำเภออื่น ๆ อาจ
 ได้รับอิทธิพลจากภาษาย่อยอำเภอคอนสัก และเพื่อได้ศึกษา ระบบวรรณยุกต์ของภาษาดั้งจังหวัด
 สุราษฎร์ธานี พบว่าระบบวรรณยุกต์ของอำเภอหนองซึ่งเป็นวรรณยุกต์รูปแบบที่ 2 เหมือนกับ
 ระบบวรรณยุกต์แบบ ข¹ ของภาษาดั้งจังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงเป็นระบบวรรณยุกต์ของ
 ภาษาย่อยอำเภอคอนสัก กาญจนดิษฐ์ เกาะสมุย และกิ่งอำเภอเกาะพะงัน ซึ่งได้เปรียบเทียบ
 ไว้ในแผนผังที่ 11



	A	B	C	DL	DS
1	ก		ค		จ
2	ข		ช		ฉ
3					
4	ก	ข	ค	จ	ฉ

นครฯ รูปแบบที่ 2

	A	B	C	DL	DS
1	ก		ค		จ
2	ข		ช		ฉ
3					
4	ก	ข	ค	จ	ฉ

สุราษฎร์แบบ ข

แผนผังที่ 11 เปรียบเทียบระบบวรรณยุกต์รูปแบบที่ 2 ของภาษาดั้งนครศรีธรรมราช
 กับแบบ ข ของภาษาดั้งสุราษฎร์ธานี

การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ (Tone Sandhi)

การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์หมายถึงการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์หนึ่ง เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากอีกเสียงวรรณยุกต์หนึ่ง ดังที่ ปีเตอร์ แลคเดอเฟด (Peter Ladefoged) ได้ให้คำจำกัดความของการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ไว้ว่า "Changes of tone due to the influence of one tone on another are called tone sandhi...."¹ และเคนเนท แอล ไทค์ (Kene'h L. Pike) กล่าวไว้ว่า "Tonemes may effect one another..."²

การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์อาจเป็นได้ทั้งเปลี่ยนไปเหมือนหรือต่างกับเสียงที่อยู่ใกล้ ดังคำกล่าวของเคนเนท แอล ไทค์ ที่ว่า "Some tonemes, for instance, may cause neighboring tonemes to change to be like them..... Other tonemes force identical neighboring tonemes to change so as to be different from them...."³ อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในลักษณะเช่นนี้ไม่เปลี่ยนความหมายของคำ ดังคำกล่าวของ เคนเนท แอล ไทค์ ที่ว่า "These types of tonal interchange do not alter the meaning of the word or phrase,..."⁴

¹Peter Ladefoged, A Course in Phonetics. (New York: Harcourt Brace Jovanovich, 1975) p. 229.

²Keneth L. Pike, Tone Languages. (Michigan : The University of Michign Press, 1972) p. 24

³เรื่องเดียวกัน หน้า 24.

⁴เรื่องเดียวกัน หน้า 25.

ได้มีผู้วิจัยพบว่า ในภาษาไทยถิ่นใต้หลาย ๆ ภาษา มีการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์
 วิจัยค้น ภาดตงศ์ ในการวิจัยเรื่อง "The Phonology of the Syllable of
 Songkla, a Southern Thai Dialect" มิ่งท่าเสนอมมหาวิทยาลัยลอนดอน
 เมื่อปี 2502 พบว่า

ในภาษาสงขลา ยังมีเสียงวรรณยุกต์อีก 2 เสียง บ้างต่างออกไป และจะปรากฏเฉพาะ
 ในพยางค์เบาเท่านั้น คือวรรณยุกต์ที่ 8 และ 9 ทั้งนี้เนื่องจากพยางค์เบาในสงขลา
 จะไม่ปรากฏในวรรณยุกต์ที่ 1, 4, และ 5 เลย กรณีที่คำพูดมี 2 พยางค์หนัก จะเป็น
 เสียงวรรณยุกต์ที่ 1 เมื่อเป็นพยางค์เบา จะเป็นเสียงที่ 8 ส่วนกรณีมี 3 พยางค์ เมื่อเป็น
 พยางค์หนักเป็นเสียงที่ 4 หรือ 5 เมื่อเป็นพยางค์เบา จะเป็นเสียงที่ 9...¹

และในการวิจัย เรื่อง "เสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 16 อำเภอ" ของ ชีระพันธ์ ล.ทองคำ และคณะพบว่า "การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์
 ในภาษาไทยถิ่นใต้ สุราษฎร์ธานีพอมันบ้าง แต่ไม่ถึงกับเด่นชัดเหมือนในภาษาไทยถิ่นใต้
 บางถิ่นในแต่ละอำเภอต่างกันไปเล็กน้อย และมีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะบางเสียงวรรณยุกต์
 เท่านั้น..."²

ต่อไปนี้ เป็นกฎการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี 16
 อำเภอ จากผลการวิจัยของ ชีระพันธ์ ล.ทองคำ และคณะ

1. วรรณยุกต์ 1 (เสียงสูง-ขึ้น-ตก \nearrow) เปลี่ยนเป็นเสียงกลาง-ตก
 \searrow เมื่ออยู่หน้าวรรณยุกต์ 4 (เสียงต่ำ-ขึ้น-ตก \searrow หรือ ต่ำ-ตก \searrow)
 และ วรรณยุกต์ 6 (เสียงต่ำ-ระดับ $_$ หรือต่ำ-เลื่อนลง \searrow)

¹ วิจัยค้น ภาดตงศ์ "ลักษณะการออกเสียงของคำพูดในภาษาสงขลา" ใน
Tai Phonetics and Phonology, edited by Jimmy G. Harris and
 Richard B. Noss (Bangkok : CIEL, 1972) p. 103

² ชีระพันธ์ ล.ทองคำ เสียงและระบบเสียงในภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัด
 สุราษฎร์ธานี หน้า 27.



2. วรรณยุกต์ 3 (เสียงกลาง-ขึ้น-ตก \curvearrowright) เปลี่ยนเป็นเสียงกลาง-ระดับ — หรือต่ำ-ระดับ — เมื่ออยู่หน้าวรรณยุกต์อื่น ๆ
3. วรรณยุกต์ 4 (เสียงต่ำ-ขึ้น-ตก \curvearrowleft) เปลี่ยนเป็นเสียงต่ำ-ระดับ — เมื่ออยู่หน้าวรรณยุกต์อื่น
4. วรรณยุกต์ 5 (เสียงต่ำ-ขึ้น \curvearrowup) เปลี่ยนเป็นเสียงกลาง-ระดับ — แต่ยังคงเป็นเสียง ต่ำ-ขึ้น เมื่ออยู่หน้าวรรณยุกต์อื่น (ยกเว้นภาษาในอำเภอกาญจนดิษฐ์ ตอนใต้ เกาะสมุย และกิ่งอำเภอกันัง ที่วรรณยุกต์ 5 เปลี่ยนเป็นเสียง กลาง-ระดับ เสมอเมื่ออยู่หน้าวรรณยุกต์ทุกเสียง)



นอกจากนี้ในการวิจัยเรื่อง "The Phonetics and Phonology of the Suratthani Dialect of Thai" สุวิมล ธรรมธวัช¹ พบว่า ในภาษาดินสุราษฎร์ธานี มีการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ดังนี้คือ



1. วรรณยุกต์ 1 (เสียงสูง-ขึ้น-ตก \curvearrowright) จะเปลี่ยนเป็นเสียงสูง-ตก (\curvearrowdown , \curvearrowleft) เมื่อคำที่มีเสียงวรรณยุกต์ 1 เกิดในตำแหน่งแรกของคำประสมสองส่วน

ตัวอย่าง





mi: ¹ pho:m ¹	"หมี่ต้ม"	\curvearrowright \curvearrowdown
phom ¹ kw:k ²	"ผสมหอม"	\curvearrowright \curvearrowleft
mɔ: ¹ du: ³	"หมอดู"	\curvearrowright \curvearrowleft
fa: ¹ khrok ⁵	"ผาครก"	\curvearrowright \curvearrowleft

¹ Suwimon Thamtawat, "The Phonetics and Phonology of the Suratthani Dialect of Thai" (Master's thesis, School of Oriental and African Studies, University of London, 1978) p. 53-69.

khem¹san⁶ "เต็มสั้น" 
 thua¹ngok⁷ "ถ่วงออก" 



2. วรรณยุกต์ 3 (เสียงกลาง-ขึ้น-ตก ) จะเปลี่ยนเป็นเสียงกลาง-ตก () เมื่อคำที่มีเสียงวรรณยุกต์ 3 เกิดในตำแหน่งแรกของคำประสมสองส่วน

ตัวอย่าง

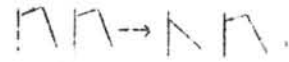
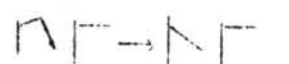
nom³sot² "นมสด" 
 ta:³ke:³ "ตาแก่" 
 nom³khon⁶ "นมข้น" 
 ke:³cau:⁷ "แกงจืด" 



ในการวิจัยการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ของภาษาดั้นจังหวัดนครศรีธรรมราช 16 อำเภอ โดยใช้คำประสมสำหรับสำรวจการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ 49 คำ ซึ่งวิธีระบุ ล. หองคำ ได้จัดทำไว้ในแบบสอบถามสำหรับสำรวจเสียงและระบบเสียงในภาษาไทยดั้นใต้ ผู้วิจัยพบว่า ภาษาดั้นจังหวัดนครศรีธรรมราช มีการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ดังนี้

1. วรรณยุกต์ที่ 1 เสียงสูง-ขึ้น-ตก  จะเปลี่ยนเป็นเสียงสูง-ตก  เมื่ออยู่หน้าเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 หรือเสียงวรรณยุกต์อื่นในภาษาดั้นย่อยทั้งกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2

ตัวอย่าง

sa:¹kha:¹ "สาขา" 
 khwa:¹ma:² "ฟ้ามอ" 

khwa: ¹ o: ³ u	"ผาโอง"	ㄏㄨㄛ → ㄏㄨ
ma: ¹ ba: ⁴	"หมาบ้า"	ㄇㄚ → ㄇㄚ ¹
lan ¹ kha: ⁵	"หลังคา"	ㄌㄢ → ㄌ
kha: ¹ pha: ^{6/4} i	"ชาไฟ"	ㄏㄨ → ㄏ
khan ¹ na: ^{7/6} m	"ชันน้ำ"	ㄏㄢ → ㄏ

2. วรรณยุกต์ที่ 3 เสียงกลาง-ขึ้น-ตก ㄏ จะเปลี่ยนเป็นเสียงกลาง-ตก ㄏ เมื่ออยู่หน้าเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 และเสียงวรรณยุกต์อื่น ในภาษาดีน้อยทั้งกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2

ตัวอย่าง

cai ³ ha: ¹ i	"ใจหาย"	ㄏ → ㄏ
ke: ³ u ³ som ²	"แกงส้ม"	ㄏ → ㄏ
bo: ³ n ³ kai ³	"บอนไก"	ㄏ → ㄏ
pa: ³ ³ oi ⁴	"ป้าออย"	ㄏ → ㄏ ¹
ke: ³ u ³ lian ⁵	"แกงเลียง"	ㄏ → ㄏ
pai ³ ³ thiau ^{6/4}	"ไปเที่ยว"	ㄏ → ㄏ
ta: ³ ³ sa: ^{7/6} i	"ตาชาย"	ㄏ → ㄏ



3. วรรณยุกต์ที่ 6 ในภาษาดีน้อยกลุ่ม 1 และวรรณยุกต์ที่ 4 ในภาษาดีน้อยกลุ่ม 2 เสียง-ต่ำ-ขึ้น ㄏ จะเปลี่ยนเป็นเสียงกลาง-ระดับ ㄏ เมื่ออยู่หน้าเสียงวรรณยุกต์ที่ 1, 2, 3 และ 4 ในภาษาดีน้อยกลุ่ม 1 และเมื่ออยู่หน้าเสียงวรรณยุกต์ที่ 1, 2 และ 3 ในภาษาดีน้อยกลุ่ม 2 และจะเปลี่ยนเป็นเสียงต่ำ-ระดับ ㄏ เมื่ออยู่หน้าเสียงวรรณยุกต์ที่ 5, 6, 7 ในภาษาดีน้อยกลุ่ม 1 และเมื่ออยู่หน้าเสียงวรรณยุกต์ที่

¹ในภาษาดีน้อยกลุ่ม 2 เป็น ㄏ → ㄏ

²ในภาษาดีน้อยกลุ่ม 2

4,5 และ 6 ในภาษาดั้งน้อยกลุ่ม 2

ตัวอย่าง

thiau ^{6/4} ha:1	"เที้ยวหา"	
ra:i ^{6/4} khwa:i ²	"โรฝาย"	
thiau ^{6/4} pa:3	"เที้ยวป่า"	
ra:i ^{6/4} ๑oi ⁴	"โรออย"	
mɛ: ^{6/4} ja:i ⁵	"แมยชาย"	
tho:n ^{6/4} thiau ^{6/4}	"ทองเที้ยว"	
pho: ^{6/4} lian ^{7/6}	"พอเลี้ยง"	

4. วรรณยุกต์ที่ 5 เสียงต่ำ-ขึ้น-ตก จะเปลี่ยนเป็นเสียงต่ำระดับ

— เพื่ออยู่หน้าเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 และเสียงวรรณยุกต์อื่น ในภาษาดั้งน้อยทั้งกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2

ตัวอย่าง

lom ⁵ na:u ¹	"ลมหนาว"	
na:i ⁵ na: ²	"นายหน้า"	
rua ⁵ bin ³	"เรือบิน"	
la:n ⁵ ba:n ⁴	"ลานบ้าน"	
wua ⁵ chon ⁵	"วัวชน"	
lom ⁵ wa:u ^{6/4}	"ลมว่าว"	
ha: ⁵ cha:n ^{7/6}	"งาช้าง"	

5. วรรณยุกต์ที่ 7 ในภาษาดั้งน้อยกลุ่ม 1 และวรรณยุกต์ที่ 6 ในภาษาดั้งน้อย

¹เฉพาะในภาษาดั้งน้อยกลุ่ม 1 กลุ่ม 2 เป็น

²ในภาษาดั้งน้อยกลุ่ม 2 เป็น



กลุ่ม 2 เสียงต่ำ-เลื่อนลง | จะเปลี่ยนเป็นเสียงต่ำ-ระดับ | เมื่ออยู่หน้า
เสียงวรรณยุกต์ที่ 7 และวรรณยุกต์อื่นในภาษาดั้นยอชกลุ่ม 1 และเมื่ออยู่หน้าเสียงวรรณยุกต์
ที่ 6 และวรรณยุกต์อื่นในภาษาดั้นยอชกลุ่ม 2

ตัวอย่าง

no:ŋ^{7/6} sa:u¹

"น้องสาว" | | → | |

na:m^{7/6} kha:u²

"น้ำขาว" | | → | |

ro:n^{7/6} cai³

"ร้อนใจ" | | → | |

nu:a⁷ tom⁴

"เนื้อต้ม" | | → | |¹

nu:a⁶ tom⁴

"เนื้อต้ม" | | → | |²

no:ŋ^{7/6} mia⁵

"น้องเมีย" | | → | |

no:ŋ^{7/6} pho:^{6/4}

"น้องพ่อ" | | → | |

na:m^{7/6} kha:ŋ^{7/6}

"น้ำค้าง" | | → | |



¹ เฉพาะ ในภาษาดั้นยอชกลุ่ม 1

² เฉพาะ ในภาษาดั้นยอชกลุ่ม 2

เปรียบเทียบวรรณยุกต์ในภาษาดั้งจังหวัดนครศรีธรรมราชและภาษาไทยมาตรฐาน

1. จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์

จำนวนหน่วยเสียงในภาษาดั้งจังหวัดนครศรีธรรมราช มีมากกว่าจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยมาตรฐาน กล่าวคือในภาษาดั้งจังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มที่มีระบบวรรณยุกต์ รูปแบบที่ 1 มี 7 หน่วยเสียง และกลุ่มที่มีระบบวรรณยุกต์รูปแบบที่ 2 มี 6 หน่วยเสียง แต่ในภาษาไทยมาตรฐานมี 5 หน่วยเสียงดังปรากฏในตารางที่ 2

นศรฯ รูปแบบที่ 1	นศรฯรูปแบบที่ 2	ภาษาไทยมาตรฐาน
ว.1 เสียงสูง-ขึ้น-ตก	ว.1 เสียงสูง-ขึ้น-ตก	ว.1 เสียงต่ำ-ขึ้น
ว.2 เสียงสูง-ระดับ	ว.2 เสียงสูง-ระดับ	ว.2 เสียงกลาง-ตก
ว.3 เสียงกลาง-ขึ้น-ตก	ว.3 เสียงกลาง-ขึ้น-ตก	ว.3 เสียงต่ำ-ตก
ว.4 เสียงกลาง-ระดับ	ว.4 เสียงกลาง-ขึ้น	ว.4 เสียงสูง-ตก
ว.5 เสียงต่ำ-ขึ้น-ตก	ว.5 เสียงต่ำ-ขึ้น-ตก	ว.5 เสียงสูง-ขึ้น
ว.6 เสียงต่ำ-ขึ้น	ว.6 เสียงต่ำ-เลื่อนลง	
ว.7 เสียงต่ำ-เลื่อนลง		

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาดั้งจังหวัดนครศรีธรรมราชและภาษาไทยมาตรฐาน

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1	ว.3			ว.3
2	ว.2	ค	ค		ค
3	ค		ว.4		
4		ค	ว.5	ค	ค

ภาษาไทยมาตรฐาน

	A	B	C	DL	DS
1	ค	ว.1	ค	ว.2	ค
2					
3	ค	ว.3	ค	ว.4	ค
4	ว.5	ค	ว.6	ว.7	ว.8

ภาษาถิ่นนครฯ กลุ่ม 1

	A	B	C	DL	DS
1	ค	ว.1	ค	ว.2	ค
2					
3	ค	ว.3	ค	ว.4	ค
4	ว.5	ค	ว.6	ค	ว.6

ภาษาถิ่นนครฯ กลุ่ม 2

แผนผังที่ 12 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่น
จังหวัดนครราชสีมา และภาษาไทยมาตรฐาน

2. สัทลักษณะของเสียงและการแยกเสียงวรรณยุกต์

จากแผนผัง 12 หน้า 82 ซึ่งแสดงการเปรียบเทียบลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์ และสัทลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาดั้งจังหวัดนครราชสีมา และภาษาไทยมาตรฐาน อาจแยกอธิบายรายละเอียด เพื่อให้เห็นลักษณะของการแยกเสียงวรรณยุกต์ชัดเจนขึ้น และให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างของสัทลักษณะของวรรณยุกต์ด้วย

2.1 แถว A พยางค์เป็น (ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ)

แถว A	ไทยมาตรฐาน	นครฯ กลุ่ม 1	นครฯ กลุ่ม 2
1 อา	ก	ก	ก
2 กา		ก	ก
3 ขา	ข		
4 กา		ก	ก

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์และการแยกเสียงวรรณยุกต์ในแถว A

2.1.1 ภาษาไทยมาตรฐานแยกเป็น 2 หน่วยเสียงคือ

2.1.1.1 A1 (ว.1) เสียงต่ำ-ขึ้น ก

2.1.1.2 A2, 3, 4 (ว.2) เสียงกลาง-ตก ข

2.1.2 ภาษาดั้งจังหวัดนครราชสีมา กลุ่ม 1 และกลุ่ม 2
แยกเป็น 3 หน่วยเสียงคือ

2.1.2.1. A1 (ว.1) เสียงสูง-ขึ้น-ตก \curvearrowright

2.1.2.2 A2 และ 3 (ว.3) เสียง
กลาง-ขึ้น-ตก \curvearrowright

2.1.2.3 A4 (ว.5) เสียงต่ำ-ขึ้น-ตก \curvearrowright

2.2 แถว B พยางค์เป็น (มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ)

แถว B	ไทยมาตรฐาน	นุกรณ กลุ่ม 1	นุกรณ กลุ่ม 2
1 ชา		\curvearrowright	\curvearrowright
2 แก่	\curvearrowright	\curvearrowright	\curvearrowright
3 ชา		\curvearrowright	\curvearrowright
4 กา	\curvearrowright	\curvearrowright	\curvearrowright

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์และการ
แยกเสียงวรรณยุกต์ในแถว B

2.2.1 ภาษาไทยมาตรฐาน แยกเป็น 2 หน่วยเสียงคือ

2.2.1.1 B1, 2 และ 3 (ว.3) เสียงต่ำ-ตก \curvearrowright

2.2.1.2 B4 (ว.4) เสียงสูง-ตก \curvearrowright

2.2.2 ภาษาถิ่นจังหวัดนครราชสีมา กลุ่ม 1 และกลุ่ม 2
แยกเป็น 3 หน่วยเสียงคือ

- 2.2.2.1 B1 (ว.1) เสียงสูง-ขึ้น-ตก \curvearrowright
- 2.2.2.2 B2 และ B3 (ว.3) เสียงกลาง-ขึ้น-ตก \curvearrowright
- 2.2.2.3 B4 (ว.6 ในภาษากลุ่ม 1 และ ว.4 ในภาษากลุ่ม 2) เสียงต่ำ-ขึ้น \curvearrowright

2.3 แถว C พยางค์เป็น (มีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ)



แถว C	ไวยากรณ์	นกรฯ กลุ่ม 1	นกรฯ กลุ่ม 2
1	มา	\curvearrowright	\curvearrowright
2	กาน	\curvearrowright	\curvearrowright
3	บา	\curvearrowright	\curvearrowright
4	คา	\curvearrowright	\curvearrowright

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์และการแยกเสียงวรรณยุกต์ในแถว C

2.3.2 ภาษาไวยากรณ์ แยกเป็น 2 หน่วยเสียง คือ

2.3.1.1 C1, 2 และ 3 (ว.4) เสียงสูง-ตก \curvearrowright

2.3.1.2 C4 (ว.5) เสียงสูง-ขึ้น \curvearrowright

2.3.2 ภาษาดิ้นจังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่ม 1 และกลุ่ม 2
แยกเป็น 3 หน่วยเสียงคือ

2.3.2.1 C1 (ว.2) เสียงสูง-ระดับ ㄱ

2.3.2.2 C2 และ C3 (ว.4) ในภาษาดิ้นกลุ่ม 1 เป็น
เสียงกลาง-ระดับ ㄱ แต่ในภาษาดิ้น
กลุ่ม 2 เป็นเสียงต่ำ-ขึ้น ㄱ

2.3.2.3 C4 (ว.7 ในภาษาดิ้นกลุ่ม 1 และ ว.6
ในภาษาดิ้นกลุ่ม 2) เสียงต่ำ-เลื่อนลง ㄱ

2.4 แถว DL พยางค์ตายเสียงยาว

แถว DL	ไทยมาตรฐาน	นครฯ กลุ่ม 1	นครฯ กลุ่ม 2
1 ขาด	ㄱ	ㄱ	ㄱ
2 กาด		ㄱ	ㄱ
3 ขาด	ㄱ	ㄱ	
4 กาด		ㄱ	ㄱ

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์
และการแยกเสียงวรรณยุกต์ในแถว DL

- 2.4.1 ภาษาไทยมาตรฐาน แยกเป็น 2 หน่วยเสียง คือ
- 2.4.1.1 DL 1,2 และ 3 (ว.3) เสียงต่ำ-ตก
- 2.4.1.2 DS 4(ว.4) เสียงสูง-ตก
- 2.4.2 ภาษาถิ่นจังหวัดนครราชสีมา กลุ่ม 1 แยกเป็น 3 หน่วยเสียง คือ
- 2.4.2.1 DL1 (ว.2) เสียงสูง-ระดับ
- 2.4.2.2 DL2 และ 3 (ว.4) เสียงกลาง-ระดับ
- 2.4.2.3 DL4 (ว.6) เสียงต่ำ-ขึ้น

2.5 แถว DS พยางค์ตายเสียงสั้น

แถว DS	ไทยมาตรฐาน	นครฯ กลุ่ม 1	นครฯ กลุ่ม 2
1	L	┌	┌
2		┌	┌
3		┌	┌
4		┌	┌

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์และการแยกเสียงวรรณยุกต์ในแถว DS

- 2.5.1 ภาษาไทยมาตรฐานแยกเป็น 2 หน่วยเสียงคือ
- 2.5.1.1 DS 1,2 และ 3 (ว.3) เสียงต่ำ-ตก
- 2.5.1.2 DS 4 (ว.5) เสียงสูง-ขึ้น
- 2.5.2 ภาษาถิ่นจังหวัดนครราชสีมาประกอบด้วยกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2
แยกเป็น 3 หน่วยเสียงคือ
- 2.5.2.1 DS 1 (ว.2) เสียงสูง-ขึ้น
- 2.5.2.2 DS 2 และ 3 (ว.4) เสียงกลาง-ขึ้น
- 2.5.2.3 DS 4 (ว.7 ในภาษาถิ่นกลุ่ม 1 และ ว.6
ในภาษาถิ่น กลุ่ม 2) เสียงต่ำ-เลื่อนลง

3. การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์

ภาษาถิ่นย่อยจังหวัดนครราชสีมา มีการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ที่มีรูปแบบ (pattern) วางเป็นกฎเกณฑ์ได้ (ดูรายละเอียด หน้า 77-80)

ภาษาไทยมาตรฐาน มีการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนักหรือไม่เน้น (unaccented syllables) ดังที่ สำอังก์ ทรัพย์บุรณะ¹ ได้สรุปไว้ว่า ในพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก ถ้าเดิมเป็นเสียงวรรณยุกต์

¹ สำอังก์ ทรัพย์บุรณะ, "Changes in the Pitch Contours of Unaccented Syllables in Spoken Thai" In Tai Phonetics and Phonology, edited by Jimmy G. Harris and Richard B. Noss (Bangkok : CIEL, 1972) pp. 23-27



1. เอก (low tone) จะเปลี่ยนเป็นเสียงสามัญ (mid pitch) ถ้า
พยางค์นั้นเป็น C(C)V? และเป็นเสียงเอก (modified low pitch) ในพยางค์
แบบอื่น
2. ตรี (high tone) จะเปลี่ยนเป็นเสียงสามัญ (mid pitch) ถ้า
พยางค์นั้นเป็น C(C)V? ยกเว้น วิสามานยนาม (proper noun) และเป็นเสียง
ตรี (high pitch) ในพยางค์แบบอื่น
3. โท (falling tone) จะเปลี่ยนเป็นเสียงตรี (high pitch)
4. จัตวา (rising tone) จะเปลี่ยนเป็นเสียงเอก (modified
low pitch) ถ้าพยางค์นั้นมีพยัญชนะต้นเป็นเสียงไม่ก้องและเป็นเสียงตรี (high
pitch) ในพยางค์แบบอื่น